

Prosjekt Bosetting av flyktninger i Østfold

Fylkesmannens bidrag til kommunenes bosettingsarbeid 2015-2016
Rapportering 2. tertial 2015
24.10.2015

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Organisering av prosjektet	3
2.1 Styringsgruppen.....	3
2.2 Prosjektgruppa.....	4
2.3 Nettverk på systemnivå.....	5
2.4 Faglig forum	6
3. Viktige aktiviteter vi har gjennomført og skal gjennomføre	6
3.1 Anmodninger til kommunene i Østfold.....	7
3.2 Status anmodninger per 29.9.2015	7
3.3 Samhandlingen og samarbeidet med IMDi, UDI, Bufetat, Husbanken, KS lokalt, Fylkeskommunen, og NAV fylke.	9
3.4 Kommunikasjonsplan	9
4. oppsummering og veien videre.....	10
Vedlegg 1: Aktivitetsplan.....	10
Vedlegg 2:Anmodninger og vedtak per 1.10.2015	10
Vedlegg 3: Eksempel på anmodningsbrev	10
Vedlegg 4: Samarbeidsavtale mellom IMDi, NAV Østfold og Fylkesmannen	10
Vedlegg:5: Nettverk på systemnivå	10
Vedlegg 6: Rapport 1.tertial	10

1. Innledning

Vi viser til oppdragsbrev fra departementet datert 19.12.2014: Forsøk på økt og raskere bosetting av flyktninger i kommunene i Østfold og rapport 1. tertial 2015.

I denne rapporten for 2. tertial vil vi fokusere på organisering av prosjektet hos Fylkesmannen i Østfold og hvordan vi samarbeider med kommunene og andre. Og hvilke aktiviteter som er gjennomført og som skal gjennomføres i løpet av andre halvår 2015. Vi gjør en kort vurdering av prosjektet til slutt i rapporten.

2. Organisering av prosjektet

2.1 Styringsgruppen

Styringsgruppen består av 17 personer fra 12 organisasjoner. Styringsgruppen vil framover bestå av 19 personer fra 14 organisasjoner. Fylkesmannen er representert med 5 personer, da dette er viktig for forankringen av prosjektet internt i embetet. Regiondirektør i Bufetat er invitert med i styringsgruppen, da dette er viktig i forhold til behov for omsorg for de yngste barna på flukt. Bufetat ønsker også å delta i annen møtevirksomhet, og Fylkesmannens arenaer for kommunedialog. Det har kommet mange enslige mindreårige under 15 år til Norge. Barna må bosettes så raskt som mulig. Det er per i dag knapphet på plasser i Østfold kommunene og det er også vanskelig å rekruttere fosterhjem.

Likeledes vil vi invitere med UDI inn i styringsgruppen, da det har vært en kraftig økning av asylsøkere til Norge de siste ukene. Det ordinære transittmottaket på Refstad i Oslo har vært fullt siden slutten av uke 35. Utlendingsdirektoratet (UDI) har vært nødt til å sette i gang strakstiltak for å sikre innkvartering av asylsøkere i transittfasen. Disse strakstiltakene består hovedsakelig av opprettelse av en rekke akutte innkvarteringsplasser, fortrinnsvis i østlandsområdet. Der hvor det opprettes akuttplasser vil kommunen formelt sett ha forpliktelser overfor de asylsøkerne som er plassert der. Ankomstene i august, og situasjonen nå tilsier at vi kan forvente mellom 14 000 og 16 000 asylsøkere totalt i 2015. Det er stor usikkerhet knyttet til disse prognosene. Dette påvirker også kommunene der plassene er. Fylkesmenn og kommuner må være godt orientert om denne situasjonen.

Styringsgruppen er uvanlig stor. Dette er en villet handling, da så mange som mulig må bidra inn i dette viktige arbeidet. Når mange er invitert inn får de også et eierforhold til prosjektet og forankrer dette i sine egne rekker. Vi påstår at vi av den grunn når ut til mange flere enn vi ellers hadde gjort.

Styringsgruppen møtes 2 ganger i året og holdes løpende orientert.

Styringsgruppen framover:

- ≡ Fylkesmannen i Østfold (leder)
- ≡ Assisterende fylkesmann, FMØ
- ≡ Regiondirektør, IMDi Øst
- ≡ Regiondirektør, Husbanken region Øst
- ≡ Assisterende plansjef, Østfold fylkeskommune
- ≡ Fylkesdirektør, NAV Østfold
- ≡ Representant, KS rådmannsutvalg
- ≡ Direktør, samordning og beredskap, FMØ
- ≡ Direktør, barnehage og utdanning, FMØ
- ≡ Assisterende direktør, helse og sosialavdelingen, FMØ
- ≡ Regiondirektør, KS Østfold (observatør)
- ≡ Biskop
- ≡ Østfold idrettskrets
- ≡ Røde kors,
- ≡ LO
- ≡ Flerkulturelt råd
- ≡ Bufetat
- ≡ UDI

2.2 Prosjektgruppa

Prosjektgruppa har allerede blitt utvidet med to nye medlemmer, en fra Bufetat og en til fra Fylkeskommunen. Fylkeskommunen er nå representert med to personer som henholdsvis arbeider med planer og folkehelse, samt utdanning og frafall videregående skole.

Fylkesmannen er representert med 4 personer fra forskjellige avdelinger, da dette, av samme grunn som nevnt ovenfor under styringsgruppens sammensetning, er viktig for at hele embetet får eierskap til dette viktige arbeidet.

Prosjektgruppas sammensetning per i dag:

Prosjektleder, FMØ

- ≡ Representant, Helse og sosialavdelingen, FMØ
- ≡ Representant, barnehage og utdanningsavdelingen, FMØ
- ≡ Representant, samordning og beredskapsavdelingen, FMØ
- ≡ Representant, IMDI Øst

- ≡ KS
- ≡ Husbanken
- ≡ NAV Østfold
- ≡ Bufetat ny –
 - Dette er viktig i forhold til enslig mindreårige (EM)
- ≡ Fylkeskommunen – samfunnsavdelingen:
 - Planer og frafall videregående skole - nytt fra sist

Vi har halvdagsmøter i prosjektgruppa den første tirsdagen i hver måned. Prosjektet har bosetting av flyktninger i Østfold som felles hovedoppgave. I tillegg har gruppen ansvar for enkeltoppdrag, etter avklaring med eller ønske fra styringsgruppen. Gruppen er også arena for tverrfaglig drøfting av utfordrende saker som vedrører flyktninger. Primært jobber vi med fase 1 og 3 i prosjektet. Ressurspersoner inviteres til prosjektgruppen for samarbeid om eller synkronisering av oppdrag eller aktiviteter. Kolleger kan henvende seg til prosjektet for å drøfte oppdrag, oppgaver eller enkeltsaker. Prosjektgruppens metodikk er at møtene skal preges av felles forståelse av prosjektets oppgaver og skal ikke utfordres av den enkeltes særansvar jf. figur samhandlingstrappen nedenfor. Prosjektgruppen skal utvikle en kultur for læring i prosess, som inkluderer metarefleksjon over egen praksis. Vi er likeverdige og har en rimelig arbeidsfordeling. Prosjektgruppa består av 11 personer fra 7 organisasjoner.

2.3 Nettverk på systemnivå

Vi har opprettet en nettverksgruppe på systemnivå. I nettverket er det en representant fra hver kommune. De to største kommunene har to personer med i nettverket. Kontaktpersonene sitter sentralt i forhold til sin ordfører og rådmann. De samme personene skal også samordne prosjekter som er tildelt fra IMDI og Fylkesmannen. Nettverk på systemnivå, se vedlegg 5.

Nettverkets oppgaver er å:

- være referansegruppe for prosjektet
- forankre prosjektet i sin kommune
- ha oversikt og samordne prosjekter fra husbanken, IMDI og fylkesmannen
- etablere og gi bidrag til faglige fora/erfaringsutvekslingsnettverk;
integreringsarbeidet/introduksjonsprogrammet

Nettverket på systemnivå møter ca. en halv dag hver måned fra kl. 11.30 – 15.00.

2.4 Faglig forum

Prosjektet har i samarbeid med kontaktpersonene i nettverket på systemnivå etablert faglig fora for de som jobber med flyktninger, programrådgivere i introduksjonsprogrammet og ansatte i VOKS i Østfold. Målet er å skape en møteplass for utveksling av erfaringer, formidling av gode eksempler og faglig påfyll. Faglig forum skal ha 2-3 møter i året.

Dette er et meget viktig tiltak i prosjektet for å lykkes med økt og raskere bosetting. Ansvar for å drifte faglig forum er et felles ansvar i prosjektgruppa, men hovedansvaret her er lagt til utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen.

Vi mener at dersom vi lykkes med å få flyktningene integrert i vårt samfunn, så vil dette påvirke kommunene til å bosette flere. For å klare dette må vi ha fokus på å gi en pedagogisk god språkopplæring, samarbeid med næringslivet for å skaffe arbeidsplasser og et kvalitativt godt introduksjonsprogram med gode språkopplæringsarenaer. Det er også viktig å etablere nettverk med frivillige organisasjoner for å få til en god integrering av flyktningene.

3. Viktige aktiviteter vi har gjennomført og skal gjennomføre

- Kommunebesøk 16. 17. og 21. april. I disse møtene hadde vi fokus på at kommunene måtte imøtekomme anmodningene og få en kontaktperson som skulle delta i et nettverk på systemnivå
- Innføringskurs i migrasjon og helse - 22 og 23 april 2015
- Kontaktpersoner og boligkontakter samles første gang 22. mai 2015 for å få høre om boliger til flyktninger i Østfold- hva finns av muligheter? Husbankens tilbud. Husbanken prioriterer nå å gi Østfoldkommunene informasjon om Husbankens virkemidler. Dette har gjort at kommunene tenker nytt i forhold til muligheter på boligmarkedet.
- Østfoldmodellen – flerkulturell kompetanse. Dette er et grunnleggende kurs i flerkulturell kompetanse vi vil tilby hele samfunnet vårt. Kurset går over to dager og har blitt tilbudt tre ganger høsten 2015 og planlagt fire ganger våren 2016. Hensikten er å motvirke fremmedfrykt og negative holdninger i samfunnet vårt.
- Innlegg på årlig konferanse "Beat for Beat" 4. og 5. juni, hvor ordførere og rådmenn deltar , samt NAV-ledersamlinger og de fleste arenaer vi deltar på
- Stor konferanse 9. juni på Quality hotell Sarpsborg med Mustafa Can , Christer Mattson, toleranseprosjektet i Kungälv, Nils Petter Reinholdt om radikaliserings
- Nettverkssamling på systemnivå 25. august, 13. oktober, 17. november og 8. januar

- Faglig forum 24 september og 8. desember
- Ordfører og rådmannsmøte 19. november hel dag
- Kommunebesøk for å følge opp anmodninger og prosjekter 16, 20, og 30. november – i de fire største byene i Østfold - IMDi og Fylkesmannen
- Frivillighetskonferanse 24. november Rakkestad kulturhus 10.30 – 15.00
 - Her skal vi bygge nettverk og inspirere til samarbeid mellom kommuner og frivillige organisasjoner

3.1 Anmodninger til kommunene i Østfold

28. august 2015 sendte Fylkesmannen i samarbeid med IMDi ut brev om anmodning om bosetting av flyktninger i 2016 og rammevedtak for 2017- 2019. Eksempel på et slikt anmodningsbrev, se vedlegg 3.

Anmodningsbrevene våre er nå mer spisset til den enkelte kommune. I tillegg har vi, Fylkesmannen i Østfold og IMDi Øst samordnet de aktuelle tilskuddsordninger overfor kommunene. Vi ønsker en bedre koordinering av disse tilskuddsmidlene i den enkelte kommune. Målet er at tilskuddene understøtter forsøket med økt og raskere bosetting av flyktninger som Fylkesmannen i Østfold har ansvar for og videre bidrar til å styrke kommunenes helhetlige kvalifiseringsarbeid. På den bakgrunn har vi satt likelydende krav i våre tildelingsbrev. Det går ut på følgende:

- Det er stilt krav om en kontaktperson sentralt i kommunen som i eks. Sarpsborg er Flemming Johnsen. Han har et overordnet ansvar for koordinering og rapportering på hvordan disse midlene og prosjekter driftes i henhold til formålet.
- I tillegg har han ansvar for å etablere et tverretattlig og tverrfaglig samarbeid rundt disse prosjektene.

Brevene er underskrevet av fylkesmannen og regiondirektør Øst IMDi, se vedlegg 3.

3.2 Status anmodninger per 29.9.2015

Som det framgår av tabellen i vedlegg 2 så ble kommunene i Østfold anmodet om å bosette 435 flyktninger våren 2015. Per. 31. mars 2015 hadde kommunene i Østfold vedtatt å bosette til sammen 331 flyktninger, hvorav 25 enslig mindreårige. Dette var til sammen 104 personer for lite. Vi viser til vedlagte tabell om en oversikt over situasjonen per. 29.9.2015.

I tabellen gjengitt nedenfor ser vi at etter forespørsel fra Horne og etter våre kommunebesøk har Østfold kommunene planer om å vedta å ta imot 415 personer, hvorav 30 enslige

mindreårige. Dette er kun 20 personer for lite. Det er vanskelig å si hva som skyldes hva, brev i fra Horne, våre kommunebesøk, media o.l. Vi kan i hvert fall konstantere at til sammen øker bosettingen i Østfold betraktelig. Det vi også vet er at kommunene Marker, Våler Hobøl og Rømskog i 2016 vil imøtekomme våre anmodninger i 2016. Og det er bra! For disse kommunene har ikke imøtekommet anmodningene på flere år. Men ettersom situasjonen er lite forutsigbar må vi nå sende ut en tilleggsanmodning om å ta i mot flere enn det vi anmodet om i brevet vi sendte ut 28. august. Ny anmodning vil bli sendt ut allerede innen 14 dager.

Når det gjelder enslig mindreårige er det, i likhet med det som Hordaland skriver i sin rapport, at flere kommuner har meldt fra til Fylkesmannen om at finansieringsordningene for bosetting av enslige mindreårige ikke er tilstrekkelige. Særlig kritiske er kommunene til endringene i Bufetats refusjonsordning. Hvaler kommune skriver i sin tilbakemelding til Fylkesmannen at kommunen ønsker å bidra til å bosette flere enslige mindreårige, men at en økning i antall å bosette enslig mindreårige må gjøres under forutsetningen om at kostnadene til dette blir fullfinansiert eller at de får en døgnpris tilsvarende satser i barnevernsinstitusjoner. Hvaler kommune har gjennom vårt prosjekt søkt BLD om å få være pilot på dette området, men fikk avslag. I nettverksamling på systemnivå den 13.oktober meldte samtlige kommuner at finansieringsordningen var et stort problem og det var begrunnelsen for at de ikke er i stand til å bosette enslig mindreårige.

Kommune	Forespørsel fra Horne	Vedtak etter forespørsel fra Horne – og etter våre kommunebesøk	Differanse	Antall plasser brukt pr. 29.9.15	Hvorav EM	% kapasitetsutnyttelse
Rømskog	17		-17	0		
Våler	24	10	-14	10		100,0
Halden	48	48	0	48	2	100,0
Moss	63	43	-20	43	4	100,0
Sarpsborg	103	70	-33	67	3	95,7
Fredrikstad	142	105	-37	68	10	64,8
Marker	17	6	-11	6		100,0
Trøgstad	17	5	-12	5		100,0
Spydeberg	24	15	-9	14		93,3
Askim	40	15	-25	12		80,0
Eidsberg	42	11	-31	0		0,0

Skiptvet	17	10	-7	8	1	80,0
Rakkestad	24	15	-9	15		100,0
Råde	24	12	-12	15	2	125,0
Rygge	32	20	-12	20		100,0
Hobøl	17		-17	0		
Hvaler	24	15	-9	15	8	100,0
Aremark	24	15	-9	8		53,3
Sum Østfold	699	415	-284	354	30	85,3

3.3 Samhandlingen og samarbeidet med IMDi, UDI, Bufetat, Husbanken, KS lokalt, Fylkeskommunen, og NAV fylke.

Samhandlingstrappen, Difi

Fylkesmannen har et meget godt samarbeid med IMDi, Husbanken, Fylkeskommunen, KS og NAV fylke. Alle stiller sin kunnskap til disposisjon i prosjektet. Dette vil vi også oppnå i vårt samarbeid med nye deltakere i prosjektet Bufetat og UDI. Den 11. august ble vi invitert til IMDi for å holde et innlegg om vårt prosjekt for andre Fylkesmenn, Vestfold og Oslo og Akershus. I embetsoppdraget til alle Fylkesmenn framgår det samme oppdraget som i dette prosjektet. Dette har dessverre vært et sovende oppdrag hos mange, inntil nå. Andre Fylkesmenn, som f.eks Buskerud er interesserte i gode grep som dette prosjektet har gjort. Vi synes det er viktig å holde de løpende orientert og tenker at det også er en viktig oppgave i prosjektet.

3.4 Kommunikasjonsplan

Vi har planer om å bruke vår hjemmeside mer aktivt enn per i dag. Dette har vært en nedprioritert oppgave til nå. Vi har planer om å sette inn en ressurs på denne oppgaven, da dette er en god kommunikasjonskanal ut til kommunene, media og samfunnet forøvrig.

4. oppsummering og veien videre

Det viktigste vi har gjort i dette halvåret er å etablere nettverk på systemnivå. Disse kontaktpersonene er vi helt avhengige av for å nå våre mål. Vi vil framover ha jevnlig møter med dette nettverket og bistå dem i deres utfordringer. Vi har fokus på å få bolig og integrering inn i planarbeidet i kommunene. I dette arbeidet er nettverket på systemnivå en viktig brikke.

Prosjektet er viktigere enn noen gang. 1. februar, når vi startet opp, visste vi ikke om denne store flyktningestrømmen. Vi trenger å mobilisere hele samfunnet nå. Dette har vårt prosjekt hatt som mål fra start av. Og vi ser nå at det var et klokt grep å organisere opp, slik som vi har gjort. Prosjektet nyter godt av dette i disse tider. F.eks er vi spente på den 24. november, hvor vi har invitert inn frivillig Norge, Røde Kors, Sanitetsforeningen, redd barna, Frivilligsentral og Østfold Idrettskrets/Idrettsråd til en stor konferanse i Rakkestad Kulturhus. Her skal vi inspirere til samarbeid mellom kommunene og de frivillige. Dette blir et viktig møte. Som politimesteren i Østfold fortalte på statsetatssjefsmøte den 22. oktober at Sanitetsforeningen og Røde Kors hadde ”reddet” politiets arbeid med flyktninger i sommer. De frivillige stilte opp, når ingen andre offentlige instanser hadde mulighet til å hjelpe til.

Vedleggene listet under finner du til høyre på nettsiden:

[Rapport 2. tertial 2015 - bosetting av flyktninger i Østfold](#)

Vedlegg 1: Aktivitetsplan

Vedlegg 2: Anmodninger og vedtak per 1.10.2015

Vedlegg 3: Samarbeidsavtale mellom IMDi, NAV Østfold og Fylkesmannen

Vedlegg 4: Nettverk på systemnivå

Vedlegg 5: Rapport 1.tertial